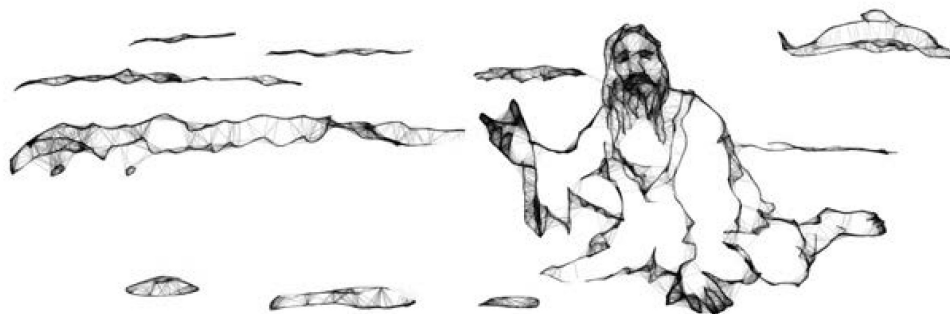

Bài Học 4

* 18 Tháng 7 – 24 Tháng 7

Chuyện Tích Giô-na

Độc Kinh Thánh Nghiên Cứu Tuần Này: Giô-na 1–4; 2 Các Vua 14:25; Ê-sai 56:7; Ê-sai 44:8; Ma-thi-ơ 12:40; Khải huyền 14:6-12.

Câu Gốc: “Phi-e-rơ bèn mở miệng nói rằng: Quả thật, ta biết Đức Chúa Trời chẳng hề vịn ai, nhưng trong các dân, hề ai kính sợ Ngài và làm sự công bình, thì nấy được đẹp lòng Chúa” (Công vụ 10:34, 35).

Giô-na là một tiên tri người Hê-bơ-rơ; ông không cảm thấy thoải mái về công việc của mình. Sống trong thời vua Giê-rô-bô-am II, vào khoảng 750 T.C. (2 Các Vua 14:25), Giô-na là tiên tri duy nhất trong Cựu Ước mà Đức Chúa Trời kêu gọi để đi giảng đạo trong một nước khác. Đức Chúa Trời Đấng Tạo Hóa không giới hạn sự cứu rỗi chỉ cho tuyển dân của Ngài. Lễ thật này thường được nói tới trong Cựu Ước, đặc biệt trong Ê-sai và Thi thiên. Sự dạy dỗ thông thường của Y-sơ-ra-ên vào thời Giô-na không chấp nhận rằng người ngoại cũng ở trong chương trình cứu rỗi của Đức Chúa Trời. Ngay cả trong thời Tân Ước, đây là một bài khó học cho các tín đồ người Do Thái.

Trong bốn chương của sách Giô-na, chúng ta đọc chuyện tích thành thật về kinh nghiệm của Giô-na như một nhà truyền giáo bất đắc dĩ cho nước ngoài. Có những điều tích cực và tiêu cực trong chuyện này. Đây là những cảm giác của một người về sự kêu gọi của Đức Chúa Trời được ghi lại, cùng với nhu cầu sâu xa cho sự truyền giáo ở nước ngoài. Sách Giô-na cho các nhà truyền giáo sự hướng dẫn khi ra ngoại quốc. Sách này cũng dạy chúng ta về những người của các văn hóa khác, và trả lời cho một số vấn đề mà các nhà truyền giáo hiện nay phải đối diện.

Thứ Nhất * 19 Tháng 7

Nhà Tiên Tri Sai Lầm

Hãy Đọc 2 Các Vua 14:25 nói gì về Giô-na? Câu này cho biết chi tiết gì về ông?

Ngoài sách Giô-na, tiên tri được nói đến một câu trong Cựu Ước: 2 Các Vua 14:25. Ở đây Giô-na được vinh danh như là tiên tri đã nói trước về bờ cõi của Y-sơ-ra-ên được khôi phục lại sau khi bị Sy-ri chiếm đóng.

Giô-na sinh ra tại Gát Hê-phe [tiếng Hê-bơ-rơ nghĩa là “ép nho tại vũng nước.” Gát Hê-phe là một thành trong Sa-bu-lôn ở phía bắc Y-sơ-ra-ên, chỉ cách Na-xa-rét vài dặm. Điều này có nghĩa là cả Đức Chúa Giê-su và Giô-na là người Ga-li-lê, cách nhau khoảng 750 năm.

Hãy Đọc Giô-na 1:1-3, 9, 12; Giô-na 2:1-9; và Giô-na 3:3-10. Những câu này miêu tả một hình ảnh gì về ông, vừa tốt vừa xấu?

Giô-na là một sự pha trộn vừa mạnh vừa yếu. Ông cứng đầu và đi ngược lại với chương trình của Đức Chúa Trời, nhưng ông cũng dễ dạy và vâng lời. Ông trung tín với Chúa, can đảm, và tin vào sự cầu nguyện. Nhưng ông cũng có trí óc nhỏ hẹp, ích kỷ, và muốn thấy kẻ thù bị đau khổ. Giô-na được miêu tả trong 2 Các Vua 14:25 là tôi tớ Chúa. Nhưng ông cũng bày tỏ một hình ảnh đáng buồn về chính mình trong sách mang tên ông. Điều này chứng tỏ sự trung thực của Kinh Thánh là Giô-na được miêu tả một cách rất chính xác. Thường thường thì rất tự nhiên cho người viết giấu những phần xấu trong cuộc đời của các anh hùng trong Kinh Thánh. Nhưng dưới sự hướng dẫn của Đức Thánh Linh, những người viết Kinh Thánh miêu tả cả điều tốt và xấu về cuộc đời của người ta. Mặc dù những cá tính này yếu đuối và khó chịu thế nào, Đức Chúa Trời vẫn có thể làm việc qua họ nếu họ sẵn lòng.

Có những nhân vật nào trong Kinh Thánh Đức Chúa Trời dùng mặc dù họ có những lỗi lầm và khuyết điểm? Chúng ta có niềm hy vọng nào cho chính mình từ sự kiện là Đức Chúa Trời dùng những người lỗi lầm và yếu đuối để làm việc cho Ngài trong vấn đề tiếp cận với những người khác?

Một Nhà Truyền Giáo Lúc Ban Đầu

Mạng lệnh của Đức Chúa Trời truyền cho Giô-na là, “Hãy đi đến thành lớn Ni-ni-ve!” Giô-na là người đi trước của các môn đồ trong Tân Ước (Ma-thi-ơ 28:18-20). Đức Chúa Trời truyền Giô-na đi đến Ni-ni-ve, một trung tâm thờ hình tượng và độc ác. Thay vào đó, Giô-na sắp đặt cẩn thận một chương trình đi về hướng tây bằng đường biển, mặc dù Chúa truyền ông đi đường bộ về phía đông. Giô-na, một tiên tri bất đắc dĩ, cố gắng trốn tránh bằng cách làm ngược lại.

Hãy Đọc Giô-na 1:3-17. Có những bài học nào chúng ta học được từ câu chuyện truyền giáo lạ lùng này?

Đức Chúa Trời đáp lại sự đi trốn của Giô-na bằng một trận bão lớn. Gió bão vâng lời Đấng Tạo Hóa, mặc dù tiên tri của Ngài thì không (Mác 4:41). Giô-na ngủ mê lúc có gió bão lớn trong khi đó những thủy thủ người ngoại cầu nguyện (Giô-na 1:5). Sau khi bị đánh thức, Giô-na thành thật xưng nhận rằng ông đã gây ra cơn bão đó, và ông đã làm chứng về Đức Chúa Trời chân thật và Đấng Tạo Hóa. Hãy để ý câu trả lời của ông, “Tôi là người Hê-bơ-rơ,” nói về cả tôn giáo và gốc gác của ông. Bị báo động về sức mạnh của cơn bão, các thủy thủ người ngoại cố gắng cứu mình và các hành khách. Và họ có lòng nhân từ đối với Giô-na nên không nỡ quăng ông xuống biển. (Vị tiên tri bất đắc dĩ này sẵn sàng chết để cứu những người khác.) Cuối cùng, các thủy thủ vâng lời, thì cơn bão ngừng, và biển yên lặng (Giô-na 1:15). Các thủy thủ kinh ngạc này là những người trở lại đạo đầu tiên của Giô-na tin Đức Chúa Trời, là Đấng làm việc qua Giô-na ngay cả khi ông trốn tránh sự kêu gọi của mình.

Sự giải cứu Giô-na là một phép lạ cũng như sự giải cứu chiếc tàu. Đức Chúa Trời sắm sửa “một con cá lớn.” Tiếng Hê-bơ-rơ không nói loại cá nào nuốt Giô-na để cứu ông. Việc Giô-na ở trong bụng cá chắc chắn là phần hay nhất của chuyện tích này. Nhưng điều đó cũng không nên làm giảm đi sứ điệp sâu xa của sách này là Đức Chúa Trời yêu thương, quan tâm, và muốn cứu rỗi tất cả mọi người.

Cuối cùng, chỉ có một Đức Chúa Trời, Đấng Tạo Hóa của trời và đất (xin đọc Ê-sai 44:8; Ê-sai 45:5, 6). Những thứ khác mà mọi người thờ lạy chỉ là hình tượng và sai lầm. Người ta cầu nguyện với “thần” khác thì chỉ là sự giả dối. Nếu có tinh thần truyền giáo, tại sao lễ thật này rất quan trọng đối với chúng ta để hiểu và nghiên cứu?

Thứ Ba *21 Tháng 7

Trong Bụng Cá Lớn

Kinh nghiệm ba ngày ở trong bụng cá lớn trở nên một biểu hiệu của sự chết và sự sống lại của Đấng Christ (Giô-na 1:17-2:10; Ma-thi-ơ 12:40). Chúng ta phải nhớ rằng Đức Chúa Trời chọn loại cá lớn này. Ngài cũng dùng quyền phép lạ lùng để giữ Giô-na sống khi ở trong bụng cá. Cuối cùng, đây là một biến cố lạ lùng chỉ có Chúa mới làm được. Ngài đã bày tỏ trong suốt cả Kinh Thánh rằng Ngài là Đức Chúa Trời chú ý cách lạ lùng đến đời sống của con người.

Có bằng chứng rằng các chữ “ba ngày và ba đêm” được dùng trong thời Giô-na để giải nghĩa thời gian cần thiết cho một cuộc hành trình tưởng tượng để đến địa ngục (*sheol*). *Sheol* là tiếng Hê-bơ-rơ cho chỗ của người chết. Và sau những việc xảy ra cho mình, Giô-na coi như đã chết.

Ở trong bụng cá, Giô-na bắt đầu cầu nguyện. Trước đó, chủ tàu nói với Giô-na, “Hãy kêu cầu Đức Chúa Trời người” (Giô-na 1:6). Bây giờ trong hoàn cảnh tuyệt vọng, Giô-na bắt đầu cầu nguyện, và cũng cầu nguyện tha thiết. Cuối cùng, lâm vào hoàn cảnh rất bi đát ông mới bắt buộc phải làm điều đáng lẽ ông nên làm từ lâu. Một bản tóm tắt lời cầu nguyện của Giô-na đã được để dành trong một thi thiên về sự tạ ơn. Các thi thiên đó thường có năm phần: (1) nhập đề; (2) nói về nan đề; (3) cầu xin Chúa giúp; (4) nói về hành động của Đức Chúa Trời; và (5) hứa làm chứng về hành động cứu rỗi của Ngài. Đó là, *Lạy Chúa, nếu Ngài giúp con ra khỏi hoàn cảnh này, con hứa sẽ làm điều này điều nọ*. Trước đây ai đã không cầu nguyện như vậy? Câu hỏi là: Bạn có làm điều mình hứa không?

Hãy Đọc Ma-thi-ơ 12:40. Đức Chúa Giê-su đã lấy chuyện tích của Giô-na và dùng điều đó như một thí dụ về chính Ngài? Hãy đọc Giăng 2:19-22.

Đoạn này kết thúc với những chữ, “Đức Giê-hô-va bèn phán cùng con cá, và nó mửa Giô-na ra trên đất khô” (Giô-na 2:10). Mạng lệnh của Đức Chúa Trời cho con cá là điều các thủy thủ đã không làm cho Giô-na. Cũng một cách đó, Đấng Christ truyền cho các môn đồ sau khi Ngài về trời là đi khắp thế gian. Vậy, sau kinh nghiệm với con cá lớn, Giô-na đã đi đến cùng những người ngoại và trở nên một nhà truyền giáo thành công nhất trong Cựu Ước. Việc giải cứu cho Giô-na làm chứng về sự thương xót của Đức Chúa Trời. Việc ông tới bờ biển dạy về sự ước muốn nóng cháy của Đức Chúa Trời muốn cứu ngay cả những người A-si-ri tội lỗi khỏi sự chết.

Dân Thành Ni-ni-ve

Hãy Đọc Giô-na 3. Có sứ điệp nào ở đây về sự tiếp cận và truyền giáo?

“Lại có lời Đức Giê-hô-va phán cùng Giô-na lần thứ hai mà rằng: Người khá chớ dậy! Hãy đi đến thành lớn Ni-ni-ve, và rao cho nó lời ta đã dạy cho người” (Giô-na 3:1, 2). Hai động từ quan trọng trong hai câu này. Thứ nhất, đây là lần thứ hai Đức Chúa Trời phán “Hãy đi!” Ngài không bỏ cuộc. Ngài cho loài người sa ngã cơ hội thứ hai. Ở đây, chúng ta có ý tưởng về sứ mạng trong Tân Ước. Đó là tư tưởng đi đến các nước, trái ngược với sự chờ đợi các nước đến với bạn.

Một động từ quan trọng khác là “rao ra.” Rao giảng luôn luôn là quan trọng trong Kinh Thánh. Điều đó vẫn là cách tốt nhất để rao truyền sứ điệp phúc âm. Đức Chúa Trời truyền Giô-na rao “lời ta đã dạy cho người.” Sứ điệp chúng ta rao giảng phải là của Đức Chúa Trời, chứ không phải của chúng ta.

Sứ điệp của Đức Chúa Trời thường thường là đe dọa và hứa hẹn, phán xét và phúc âm. Sứ điệp mạnh mẽ của Ngài là, “Còn 40 ngày nữa, Ni-ni-ve sẽ bị đổ xuống” (Giô-na 3:4). Đó là sự phán xét. Nhưng cũng có lời hứa hy vọng và cứu rỗi. (Điều này đúng vì người ta nghe theo sứ điệp và được cứu.)

Ngay cả trong trung tâm của “tin lành đời đời”, Khải huyền 14:6-12 cũng cảnh cáo về sự phán xét. Phúc âm và sự phán xét đi đôi với nhau. Phúc âm ban cho chúng ta cách của Đức Chúa Trời để tránh bị hình phạt mà sự phán xét sẽ đem đến cho tất cả chúng ta.

Không có sự rao giảng nào thành công nếu những phần quan trọng: phúc âm và sự phán xét – lại không được nói đến. Loại bỏ ra bất cứ phần nào cũng đều nguy hiểm. Trong sứ mạng, sự rao giảng của chúng ta cũng cần phải thích hợp với nhu cầu của những người mà chúng ta cố gắng tiếp cận. Tuy nhiên chúng ta không vì làm vậy mà bỏ qua những điều mà Đức Chúa Trời muốn chúng ta rao giảng.

Việc gì đã xảy ra trong Giô-na 3:5-10? Dân thành Ni-ni-ve tin Đức Chúa Trời, hành động trên sự tin tưởng, họ sống theo đức tin, và được cứu.

Đức Chúa Trời đã ban cho chúng ta những lời hứa tuyệt vời, và những lời cảnh cáo nghiêm trọng. Câu chuyện này dạy chúng ta gì về sự nghiêm trọng của những lời hứa và những lời cảnh cáo?

SỰ SÂU THẨM CỦA GIÔ-NA

Giô-na 4:1-11 cho thấy nan đề lớn nhất của Đức Chúa Trời trong việc làm cho tiên tri của Ngài tham gia vào sứ mạng cho thế giới thì không phải là khoảng cách, gió bão, thủy thủ, con cá hay dân thành Ni-ni-ve, nhưng chính là nhà tiên tri. Đức tin của dân Ni-ni-ve thì khác với sự tinh thần không tin và tàn nhẫn của Giô-na. Ông là người duy nhất trong Kinh Thánh trách Đức Chúa Trời là quá nhân từ, thương xót, và chậm giận. Người ta nghĩ hầu hết mọi người sẽ nhìn vào những đặc tính này của Đức Chúa Trời với lòng biết ơn.

“Giô-na biết được mục đích của Đức Chúa Trời để cứu thành này dù họ xấu xa. Vào lúc đó, ông phải là người đầu tiên vui mừng vì ân điển diệu kỳ của Đức Chúa Trời. Nhưng, thay vào đó, Giô-na lo lắng về việc mình là tiên tri giả rao truyền những điều không xảy ra. Muốn bảo vệ thanh danh của mình, tiên tri Giô-na đã quên giá trị lớn hơn là các linh hồn trong thành xấu xa đó. Sự thương xót Đức Chúa Trời bày tỏ đối với dân Ni-ni-ve ăn năn khiến Giô-na ‘rất không đẹp lòng, và giận dữ.’” – Phỏng trích Ellen G. White, *Prophets and Kings*, tr. 271.

Hãy Đọc Giô-na 4:10, 11. Những câu này dạy chúng ta gì về sự khác biệt giữa bản tính của Đức Chúa Trời và bản tính tội lỗi của con người? Tại sao chúng ta nên vui mừng là Đức Chúa Trời, chứ không phải loài người, là quan án tối cao của chúng ta?

Giô-na bày tỏ sự giận dữ của ông hai lần trong chương 4. Ông giận vì Đức Chúa Trời đối ý và cứu thành Ni-ni-ve với hơn một trăm hai mươi ngàn người. Giô-na cũng giận vì cây dưa chết. Trong sự ích kỷ của mình, tiên tri không thể đặt điều quan trọng nhất trước hết.

Đức Chúa Trời dạy Giô-na nhìn nhận tình huynh đệ của con người đặt trên nền tảng việc làm của Thiên Phụ. Tiên tri nên chấp nhận mối dây liên hệ về tình đồng loại của ông với những người “ngoại quốc” này, mặc dù họ tội lỗi. Có phải 120,000 người quan trọng hơn là cây dưa?

Hãy đọc lại câu Chúa trách Giô-na. Bằng những cách nào Chúa có thể nói như vậy với chúng ta? Chúng ta thường thấy mình quan tâm nhiều đến nan đề “nhỏ” của chúng ta hơn là những linh hồn chết mất mà Đấng Christ đã đổ huyết để cứu?

Thứ Sáu

*24 Tháng 7

Nghiên Cứu Bổ Túc:

“Sách Giô-na thì rất quan trọng để hiểu sự dạy dỗ của Kinh Thánh về sự mạng. Đó là vì sách nói về mạng lệnh của Đức Chúa Trời cho dân sự Ngài đối với những người ngoại. Mạng lệnh này cũng dùng như là bước khởi đầu trong mạng lệnh truyền giáo trong Tân Ước. Nhưng điều này cũng quan trọng đối với chúng ta để thấy sự phản nghịch của Giô-na và sự phản nghịch của các tín đồ khác chống lại công việc toàn cầu của Đức Chúa Trời.” – Phỏng trích Johannes Verkuyl, *Contemporary Missiology* (Grand Rapids, Michigan: William B. Eerdmans. Publishing Company, 1978), tr. 96.

Đề Tài Thảo Luận:

- 1 “Trong lịch sử của Ni-ni-ve, có một bài học bạn nên học cẩn thận. . . . Bạn phải biết bổn phận của mình đối với những người đồng loại là những kẻ tội lỗi và không biết ân điển của Đức Chúa Trời và họ cần bạn giúp đỡ.” – Phỏng trích Ellen G. White, *The Southern Work*, tr. 80. Bổn phận của chúng ta là gì đối với những người đồng loại này?
- 2 Làm thế nào hội thánh còn sót lại tránh để nghĩ rằng những lời khuyên dạy và các ơn phước của Chúa (ngày Sa-bát, sức khỏe, và giáo dục) được ban cho họ vì lợi ích riêng, hơn là vì lợi ích cho dân chúng của các nước khác? Hãy đọc Khải huyền 3:17, 18.
- 3 Bằng những cách nào sứ điệp ba thiên sứ của Khải huyền 14:6-12 bày tỏ sứ điệp mà Giô-na có cho dân Ni-ni-ve?
- 4 Một số người tự động từ chối không chấp nhận chuyện tích của Giô-na. Đặc biệt là họ khó tin về việc Giô-na ở trong bụng cá. Những tư tưởng nào khiến họ không chấp nhận điều đó? Có những tư tưởng nào bạn cần để tin điều này?